

BANCA
NAȚIONALĂ
A ROMÂNIEI

Sondaj privind creditarea companiilor nefinanciare și a populației

August 2025

Sondaj* privind creditarea companiilor nefinanciare și a populației

Trimestrul II 2025

August 2025

* A se vedea Anexa și notele metodologice pentru aspecte legate de caracteristicile și terminologia folosite în sondaj (<https://www.bnr.ro/12055-sondaj-privind-creditarea-companiilor-nefinanciare-si-a-populatiei>).

NOTĂ

Toate drepturile rezervate.

Reproducerea informațiilor este permisă numai în scopuri educative și necomerciale și numai cu indicarea sursei.

Banca Națională a României

Str. Lipscani nr. 25, cod 030031, București

tel.: 021/312 43 75; fax: 021/314 97 52

ISSN 2458-0538

Cuprins

Sinteză	5
<hr/>	
1. Creditarea companiilor nefinanciare	5
<hr/>	
1.1. Standardele de creditare	5
1.2. Termenii creditării	8
1.3. Cererea de credite	8
1.4. Evoluții ale riscului de credit asociat creditării companiilor nefinanciare	9
2. Creditarea populației	11
<hr/>	
2.1. Standardele de creditare	11
2.2. Aspecte specifice creditării ipotecare (achiziția de locuințe și terenuri)	12
2.3. Aspecte specifice creditului de consum	15
Anexă	18

Sinteză

În T2 2025, băncile din România au raportat înăsprirea standardelor de creditare pentru împrumuturile și liniile de credit acordate sectorului real. Principalii factori care au determinat această evoluție au fost reprezentați de modificarea ponderii creditelor neperformante în portofoliul băncii și așteptările privind situația economică generală. Instituțiile de credit au semnalat faptul că riscul de credit s-a majorat pentru 8 dintre cele 10 sectoare economice luate în considerare comparativ cu trimestrul anterior, cel mai riscant sector fiind considerat, în continuare, cel energetic. Pentru T3 2025, băncile anticipează o continuare a înăsprii standardelor de creditare pentru creditele de consum și o cvasistagnare a celor pentru achiziția de terenuri și locuințe, cât și a celor destinate companiilor nefinanciare.

Instituțiile de credit au indicat faptul că cererea de credite din partea companiilor a înregistrat o creștere în T2 2025. Cei mai importanți factori care au contribuit la majorarea cererii din partea companiilor nefinanciare au fost nevoia de împrumuturi pentru investiții, nevoi curente și activitatea de fuziuni/achiziții sau restructurări. În schimb, în cazul populației evoluțiile au fost mixte. Cererea pentru creditele de consum s-a majorat, iar cea pentru creditele ipotecare și-a întrerupt trendul ascendent din ultimele trimestre și a înregistrat o diminuare în acest trimestru. În cazul populației, factorii care au acționat asupra cererii au fost nivelul de încredere a consumatorilor, nivelul general al ratelor dobânzii și finanțarea prin utilizarea propriilor economii.

În ceea ce privește T3 2025, băncile se așteaptă la o continuare a creșterii cererii de credite din partea companiilor nefinanciare și la o reducere a cererii de credite din partea populației, pentru ambele tipuri de împrumuturi (consum și ipotecar).

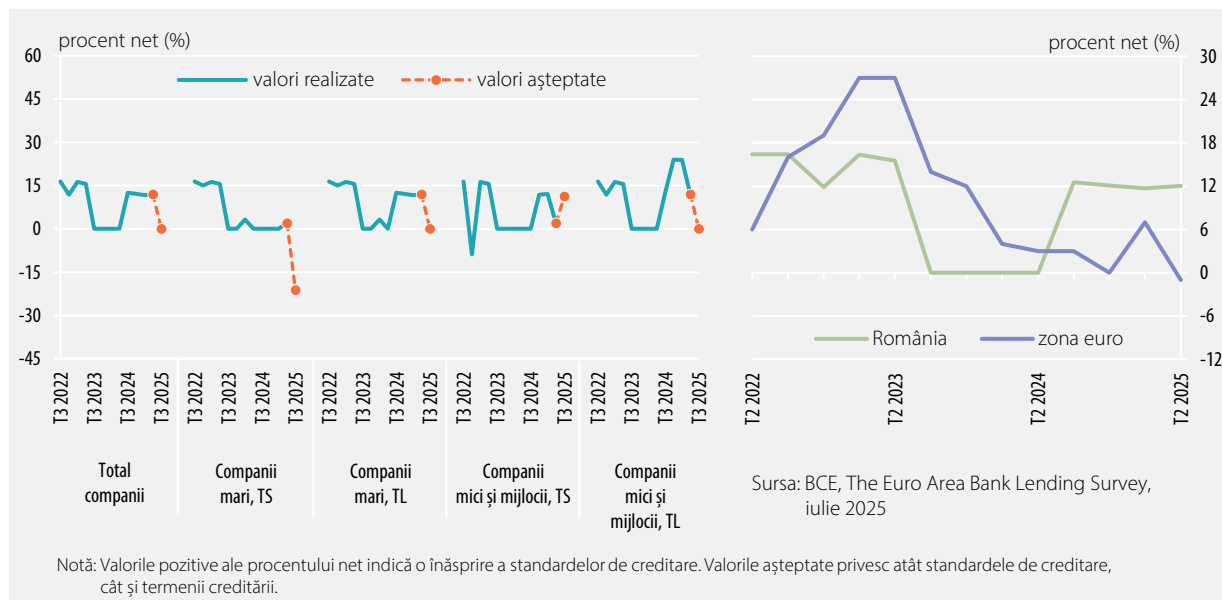
1. Creditarea companiilor nefinanciare

1.1. STANDARDELE DE CREDITARE

În T2 2025, instituțiile de credit din România au indicat, pentru al patrulea trimestru consecutiv, o înăsprire a standardelor de creditare pentru împrumuturile și liniile de credit acordate companiilor nefinanciare la nivel agregat (12 la sută procent net, valoare similară trimestrelor anterioare). Din punct de vedere structural, standardele de creditare s-au întărit în mod egal în cazul ambelor segmente (corporații și IMM) pentru creditele pe termen lung (12 la sută procent net). În cazul împrumuturilor pe termen scurt, standardele de creditare s-au înăspriț ușor atât pentru corporații, cât și pentru IMM, cu 2 la sută procent net. Pentru T3 2025, instituțiile de credit se așteaptă la o menținere a standardelor de creditare pentru împrumuturile și liniile de creditare acordate companiilor nefinanciare pe termen lung, atât la nivel agregat, cât și pentru segmentele corporațiilor și IMM, în timp ce în cazul împrumuturilor pe termen scurt este anticipată o relaxare a standardelor de creditare pentru segmentul corporațiilor

(-21 la sută procent net), respectiv o înăsprire în cazul IMM (+11 la sută procent net) (Grafic 1.1).

Grafic 1.1. Modificări ale standardelor de creditare

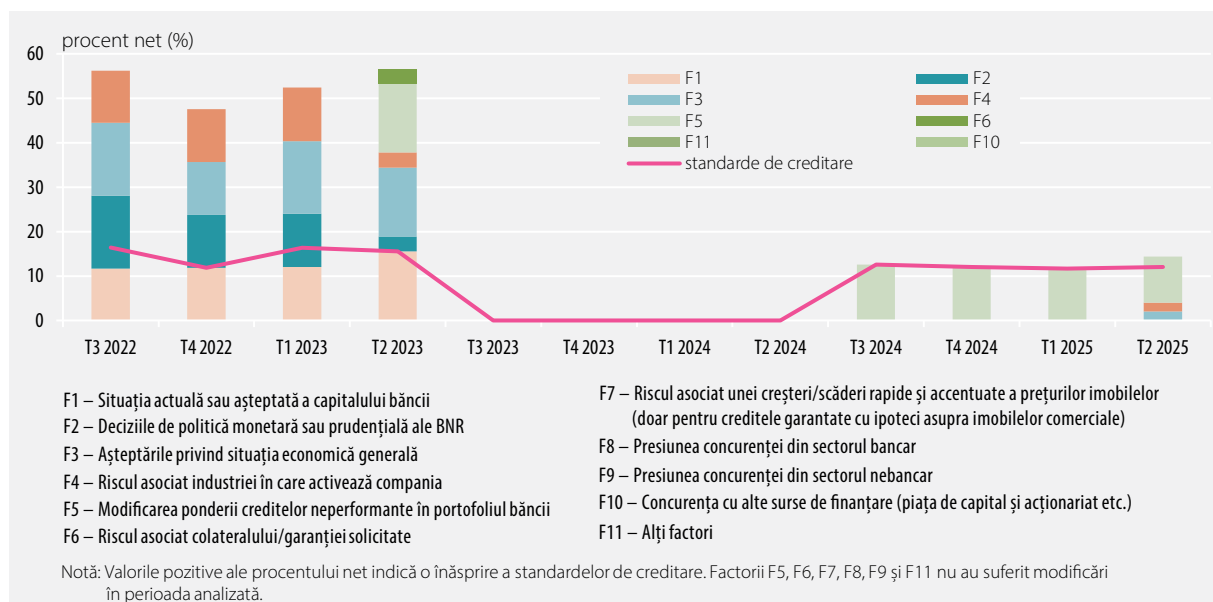

În T2 2025, băncile din zona euro au raportat o oarecare menținere a standardelor de creditare pentru creditele și liniile de credit acordate companiilor nefinanciare (-1 la sută procent net). Soldul conjunctural negativ, care indică o ușoară relaxare a standardelor de creditare, urmează unei înăspriri înregistrate în T1 2025, competitivitatea din sectorul bancar având un impact în sensul acestei relaxări. Creșterea riscurilor privind perspectivele economice generale și evoluția riscului de credit, materializat prin ratele de neperformanță și alți indicatori ai calității portofoliului de credite către companii, au avut un impact de constrângere a standardelor de creditare. În același timp, în T2 2025, cererea netă de credite din partea firmelor s-a aflat într-o ușoară creștere (+2 la sută procent net), situându-se totuși la un nivel scăzut per total, după ce în trimestrul trecut aceasta intrase în teritoriu negativ, iar așteptările pentru trimestrul următor sunt de continuare a trendului ascendent. Factorul principal pentru această evoluție a cererii a fost reprezentat de dobânzile în scădere, în timp ce investițiile fixe, respectiv stocurile și capitalul de lucru au avut un impact neutru, iar incertitudinile economice și geopolitice au determinat băncile din zona euro să monitorizeze mai atent companiile expuse la aceste riscuri. Pentru T3 2025, băncile estimează ca standardele de creditare pentru împrumuturile acordate companiilor să rămână neschimbate, împreună cu o creștere moderată a cererii de credite (+7 la sută procent net).

Conform instituțiilor de credit din România, principalul factor care a acționat în sensul înăspririi standardelor de creditare în T2 2025 este reprezentat de modificarea ponderii creditelor neperformante în portofoliul băncii (+10 la sută procent net), urmat de

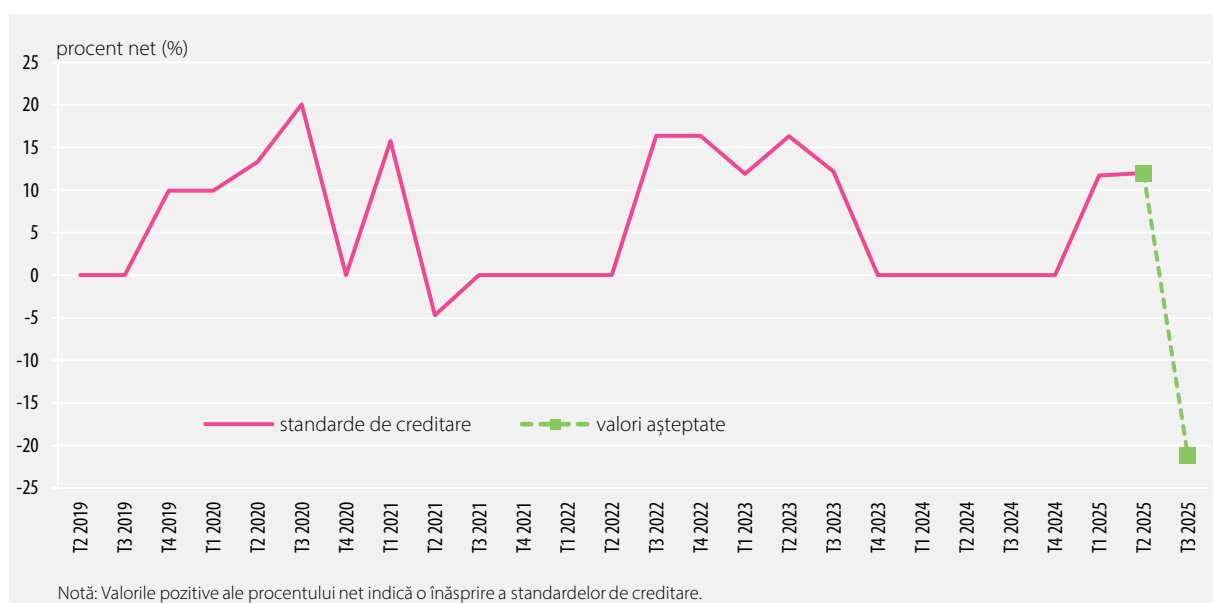
așteptările privind situația economică generală și riscul asociat industriei în care activează compania, ambele având un impact de 2 la sută procent net (Grafic 1.2).

Grafic 1.2. Factorii care au contribuit la modificarea standardelor de creditare

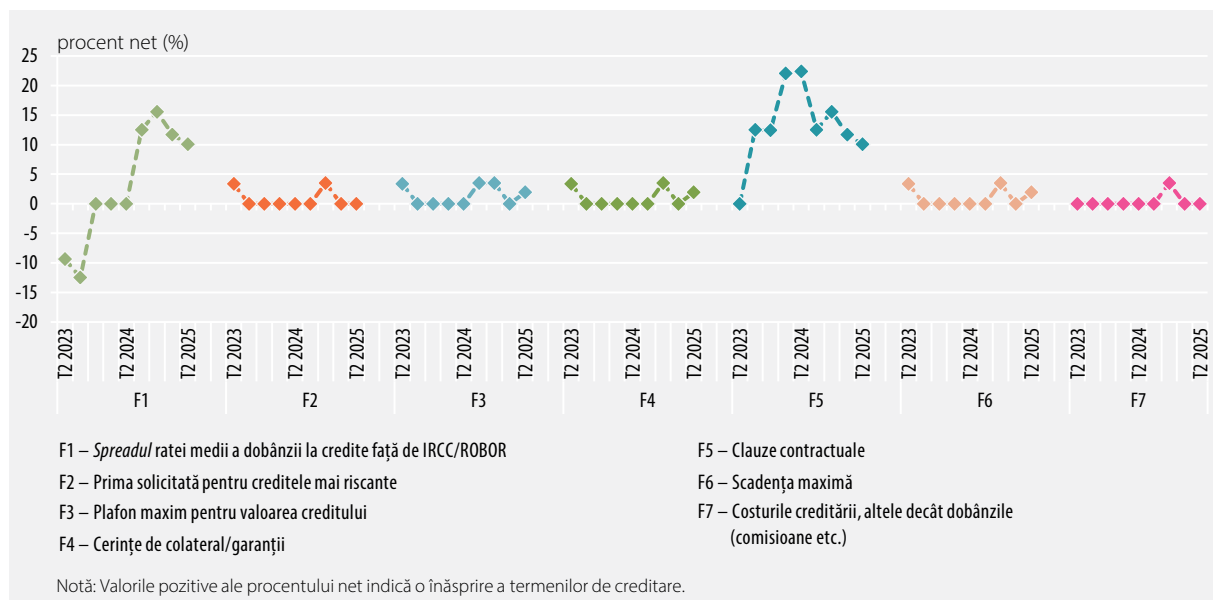
În T2 2025, pentru împrumuturile garantate cu ipotecă asupra imobilelor comerciale, instituțiile de credit au indicat înăsprirea standardelor de creditare (12 la sută procent net). Băncile se așteaptă la o relaxare a standardelor de creditare pentru acest tip de produs în T3 2025 (-21 la sută procent net) (Grafic 1.3).

Grafic 1.3. Modificări trimestriale ale standardelor de creditare pentru credite garantate cu ipotecă asupra imobilelor comerciale

1.2. TERMENII CREDITĂRII

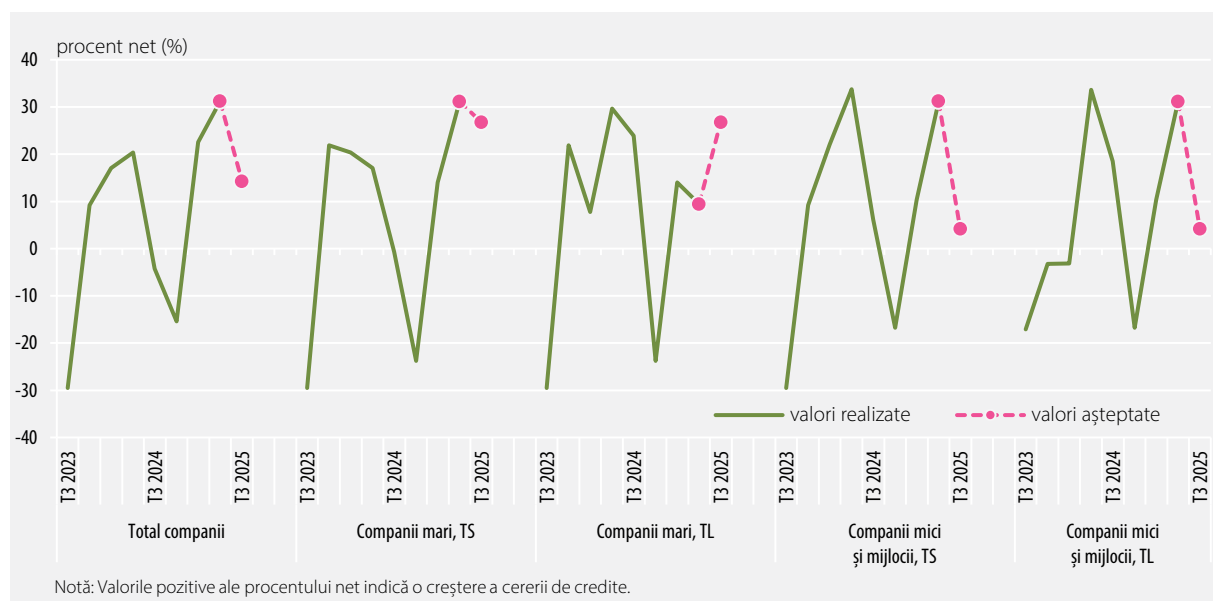
Grafic 1.4. Modificarea termenilor contractelor de creditare

În T2 2025, doi termeni ai creditării au acționat cel mai puternic în sensul înăsprirei, respectiv ecartul ratei medii de dobândă a creditului față de IRCC/ROBOR 1M și clauzele contractuale (10 la sută procent net în ambele cazuri). Alți factori cu un impact egal, dar mai redus, sunt plafonul maxim pentru valoarea creditului, cerințele de colateral/garanții și scadența maximă (+2 la sută procent net) (Grafic 1.4).

1.3. CEREREA DE CREDITE

În T2 2025, instituțiile de credit respondente au indicat majorarea cererii de credite din partea companiilor nefinanciare, atât la nivel agregat (+31 la sută procent net), cât și la nivelul celor două segmente. În cazul corporațiilor creșterea a fost mai ridicată pentru creditele acordate pe termen scurt (+31 la sută procent net) comparativ cu cele pe termen lung (+9 la sută procent net). În ceea ce privește T3 2025, băncile se așteaptă la continuarea creșterii cererii de credite din partea firmelor la nivel agregat, totuși într-un ritm ușor mai moderat (+14 la sută procent net) (Grafic 1.5). Băncile au identificat drept factori determinanți pentru evoluția cererii împrumuturile pentru active imobilizate și împrumuturile pentru nevoi curente (stocuri și capital de lucru), cu +50 la sută procent net, respectiv cu un impact mai redus (+17 la sută procent net) accesarea de împrumuturi de la alte bănci și fuziunile/achizițiile și restructurarea activității. În același timp, un impact negativ asupra cererii de credite în T2 2025 a fost reprezentat de utilizarea finanțării din surse proprii (-17 la sută procent net).

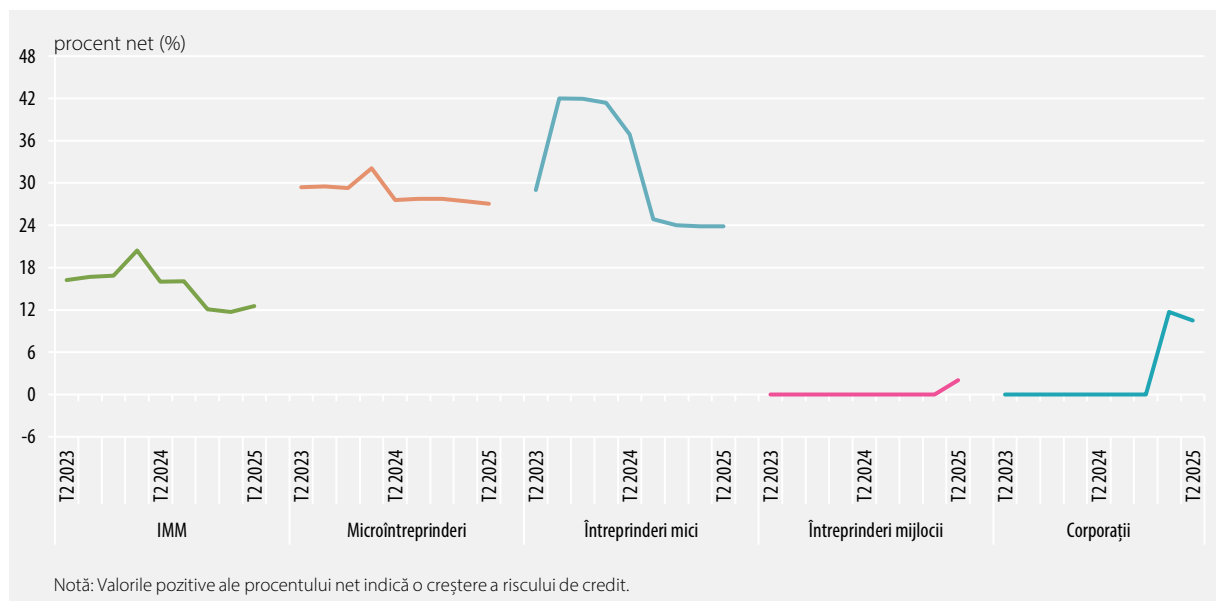
Grafic 1.5. Dinamica cererii de credite

1.4. EVOLUȚII ALE RISCULUI DE CREDIT ASOCIAT CREDITĂRII COMPANIILOR NEFINANCIARE

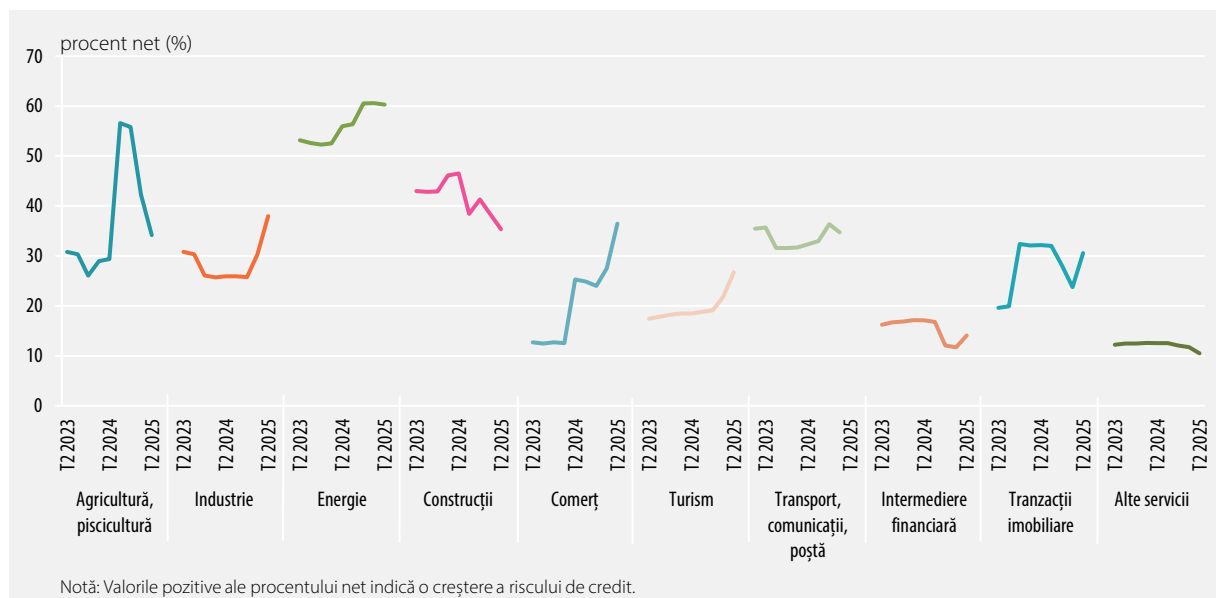
În T2 2025, băncile din România au raportat evoluții similare ale riscului de credit privind companiile față de ultimele ediții ale *Sondajului*. În cazul corporațiilor, a fost raportată o ușoară scădere, de aproximativ 1 la sută procent net, în timp ce pentru segmentul IMM, riscul de credit a fost evaluat în creștere ușoară față de T1 2025 (atingând 13 la sută procent net) (Grafic 1.6). Din perspectiva dimensiunii IMM, în T2 2025, microîntreprinderile sunt considerate de bănci, în continuare, ca fiind cele mai riscante (27 la sută procent net), urmate de întreprinderile mici (24 la sută procent net). Riscul de credit asociat creditării întreprinderilor mijlocii a crescut față de trimestrul precedent (+2 la sută procent net).

Din punct de vedere sectorial, instituțiile de credit mențin perspectiva majorării riscului de credit pentru sectoarele analizate (Grafic 1.7). Cel mai riscant sector este în continuare cel energetic (60 la sută procent net), urmat de industrie (37 la sută procent net), comerț (36 la sută procent net), construcții (35 la sută procent net), respectiv transport, comunicații, poștă (35 la sută procent net). În cazul sectorului agricol a fost observată o îmbunătățire, ajungând la 34 la sută procent net, cu 8 puncte procentuale mai mic față de T1 2025, când era considerat al doilea cel mai riscant sector.

Grafic 1.6. Evoluția riscului de credit pe tipuri de companii

Grafic 1.7. Evoluția riscului de credit pe ramuri de activitate

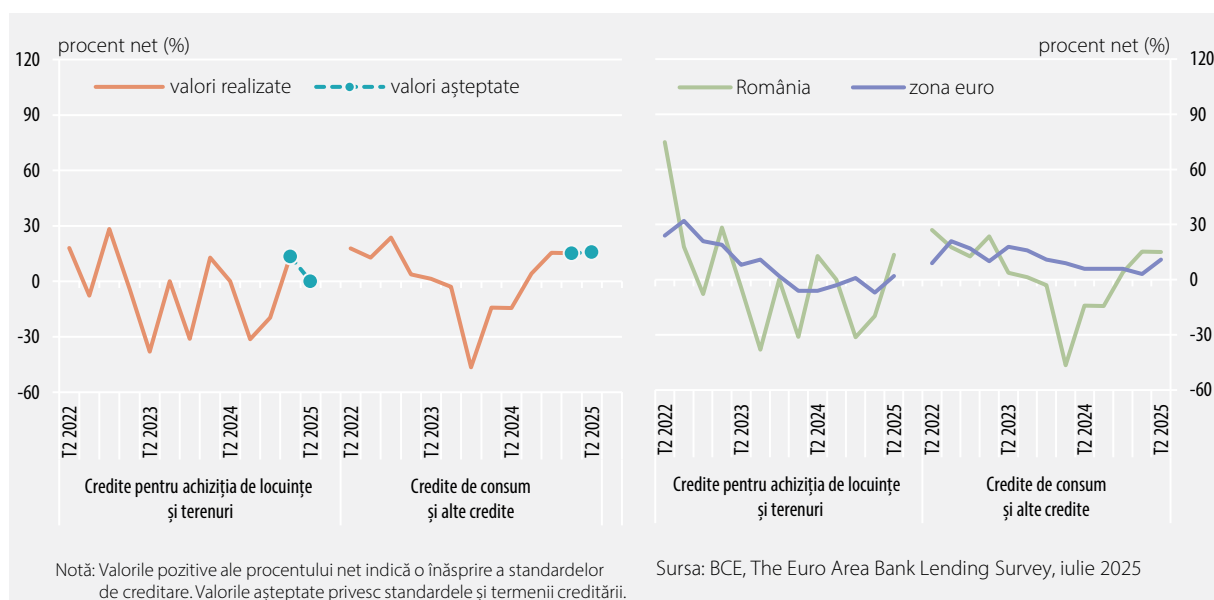
În T2 2025, nivelul pierderii în caz de nerambursare (LGD) s-a redus cu aproximativ 4 puncte procentuale față de trimestrul anterior, ajungând la valoarea de 33 la sută. Cel mai puternic impact la nivel sectorial a fost înregistrat în sectorul companiilor imobiliare, cu o scădere de 16 puncte procentuale, în timp ce la polul opus s-a aflat sectorul utilităților, cu o creștere de 14 puncte procentuale, ajungând sectorul cu cel mai ridicat nivel al acestui indicator (48 la sută).

2. Creditarea populației

2.1. STANDARDELE DE CREDITARE

După două relaxări succesive ale standardelor de creditare aferente împrumuturilor pentru achiziția de locuințe și terenuri, instituțiile de credit autohtone au înăsprit standardele de creditare în T2 2025 (procent net de 13,5 la sută). În privința creditelor de consum, standardele de creditare și-au continuat tendința de înăsprire (procent net de 15,2 la sută) începută cu două trimestre în urmă. Băncile respondente la *Sondaj* anticipează pentru T3 2025 o menținere a standardelor de creditare pentru creditele ipotecare și o nouă înăsprire pentru cele destinate consumului, Grafic 2.1.

Grafic 2.1. Modificarea standardelor de creditare a populației

În T2 2025, pierderea medie în caz de nerambursare (LGD) pentru creditele populației aflate în stare de nerambursare se situa în jurul valorii de 36 la sută. Valoarea LGD este cea mai ridicată în cazul cardurilor de credit (61,5 la sută) și al creditelor de consum garantate cu ipotecă (57,5 la sută).

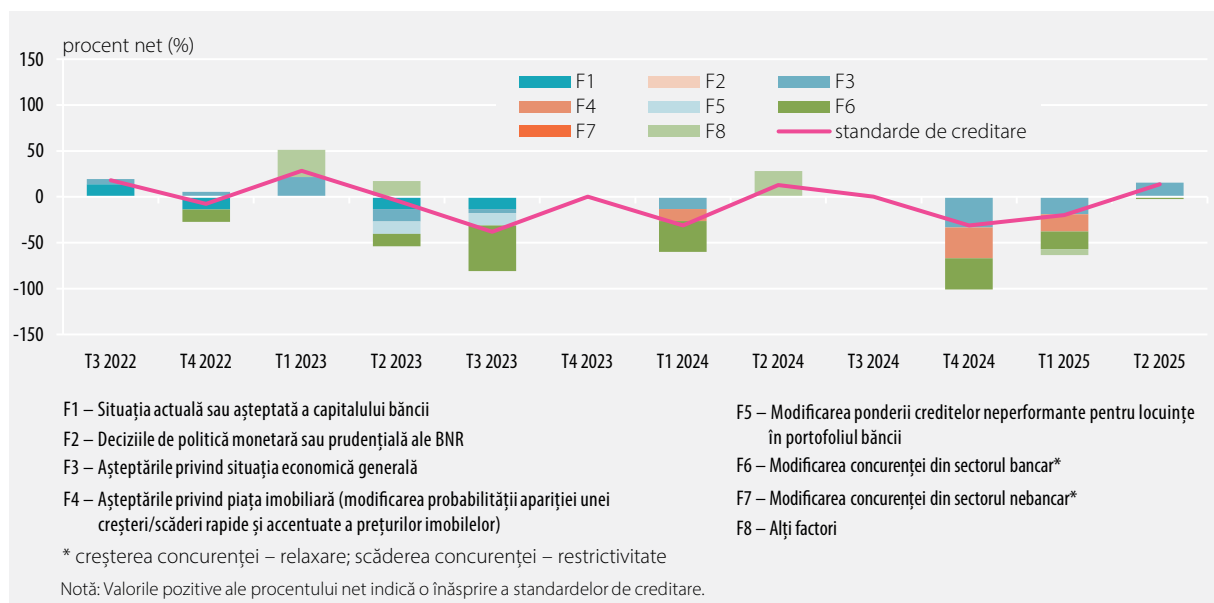
Băncile din zona euro au raportat în T2 2025 o ușoară înăsprire a standardelor de creditare pentru împrumuturile destinate achiziției de locuințe, determinată în principal de percepțiile privind nivelul de risc și de reducerea toleranței la risc a instituțiilor de credit. În cazul creditelor de consum și al altor împrumuturi acordate gospodăriilor, înăsprirea a fost mai accentuată, pe fondul percepțiilor de risc mai ridicate asociate acestui segment. Cererea pentru credite ipotecare a înregistrat o creștere puternică, depășind previziunile băncilor din trimestrul anterior, fiind impulsionată de scăderea ratelor dobânzilor și de perspectivele favorabile ale pieței

imobiliare. În același timp, cererea pentru creditele de consum a crescut ușor, în linie cu așteptările anterioare, susținută de nivelurile mai reduse ale dobânzilor și de consolidarea încrederii consumatorilor. Pentru T3 2025, băncile se așteaptă la o relaxare moderată a standardelor de creditare în cazul împrumuturilor pentru locuințe și la o nouă înăsprire în ceea ce privește creditele de consum. Pe partea cererii, instituțiile de credit anticipează o continuare a creșterii pentru ambele segmente, cu o dinamică mai pronunțată pentru creditele ipotecare.

2.2. ASPECTE SPECIFICE CREDITĂRII IPOTECARE (ACHIZIȚIA DE LOCUINȚE ȘI TERENURI)

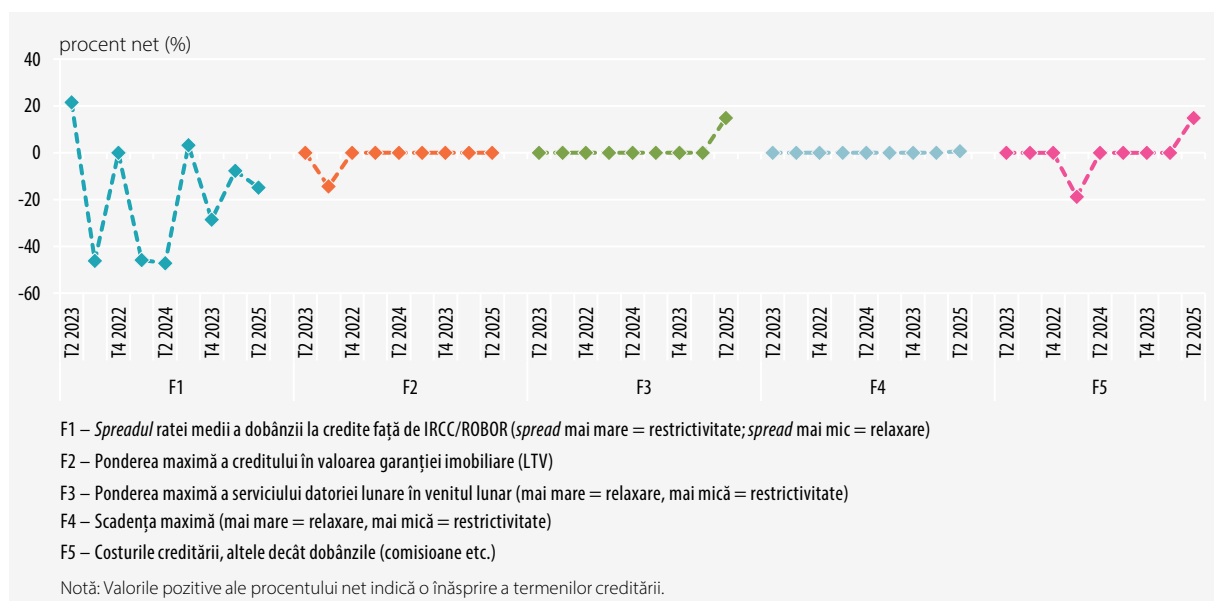
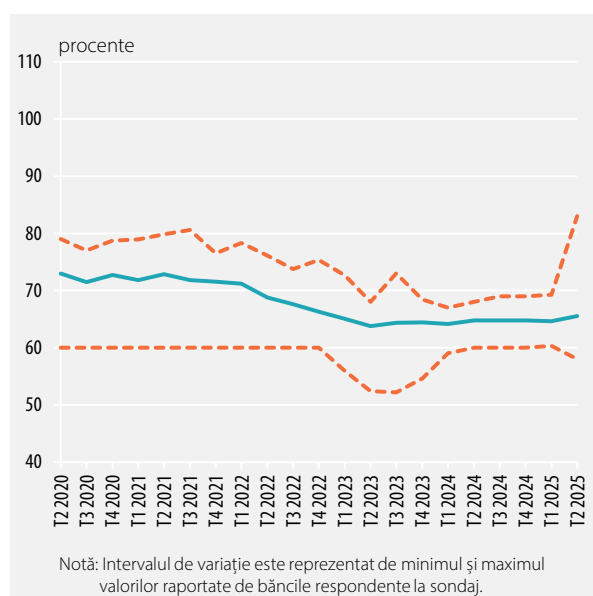
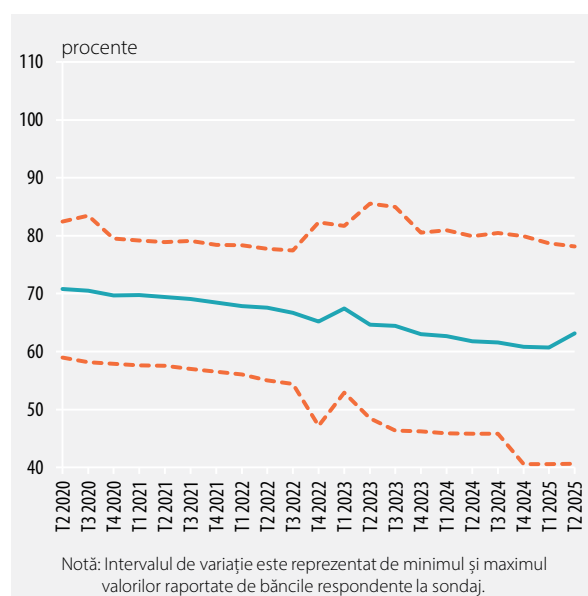
În T2 2025, factorii care au contribuit la evoluția standardelor de creditare aferente creditelor destinate achiziției de terenuri și locuințe au fost așteptările privind situația economică generală, în sensul înăsprirei, în timp ce modificarea concurenței din sectorul bancar a contribuit ușor în sensul relaxării, Grafic 2.2.

Grafic 2.2. Factorii care au contribuit la modificarea standardelor de creditare

(i) Termenii creditării

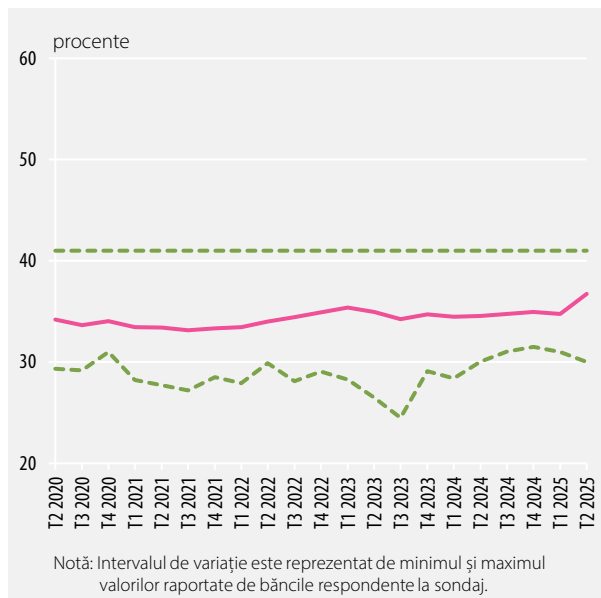
În T2 2025, modificări în direcția relaxării termenilor privind împrumuturile destinate achiziției de locuințe și terenuri acordate populației au fost consemnate din perspectiva ecartului ratei medii a dobânzii la credite față de IRCC/ROBOR (procent net de -15 la sută), iar în sensul înăsprirei au acționat ponderea maximă a serviciului datoriei lunare în venitul lunar și costurile creditării, altele decât dobânzile (procent net de 15 la sută pentru ambii termeni), Grafic 2.3.

Grafic 2.3. Termenii creditării ipotecare**Grafic 2.4.** LTV – medie bănci și interval de variație la nivelul sectorului bancar pentru creditele ipotecare nou-acordate în trimestrul analizat**Grafic 2.5.** LTV – medie bănci și interval de variație la nivelul sectorului bancar pentru total credite ipotecare acordate

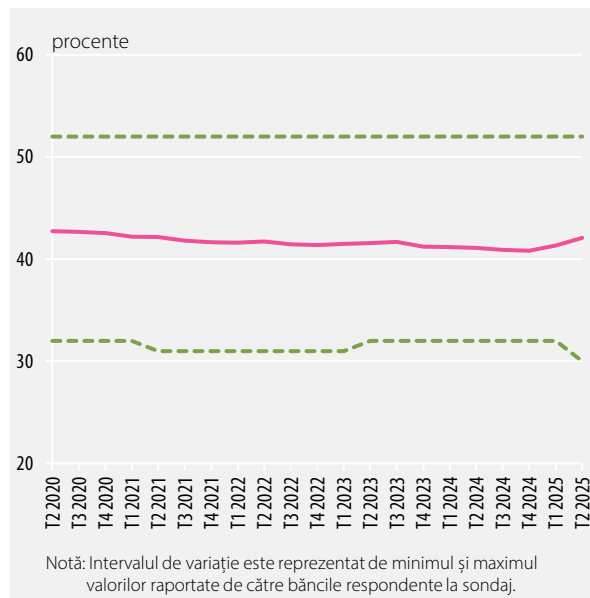
Valoarea medie a indicatorului LTV (*loan-to-value*) a înregistrat valoarea de 66 la sută pentru creditele nou-acordate în ultimul trimestru și 63 la sută pentru creditele totale acordate, similar perioadelor anterioare, Graficele 2.4 și 2.5.

În T2 2025, indicatorul privind gradul de îndatorare mediu a populației (DSTI) a consemnat valoarea de 37 la sută pentru creditele nou-acordate și 42 la sută pentru stocul total de credite acordate, în linie cu trimestrele anterioare, Graficele 2.6 și 2.7.

Grafic 2.6. Grad de îndatorare – medie bănci și interval de variație la nivelul sectorului bancar pentru creditele ipotecare nou-acordate în trimestrul analizat

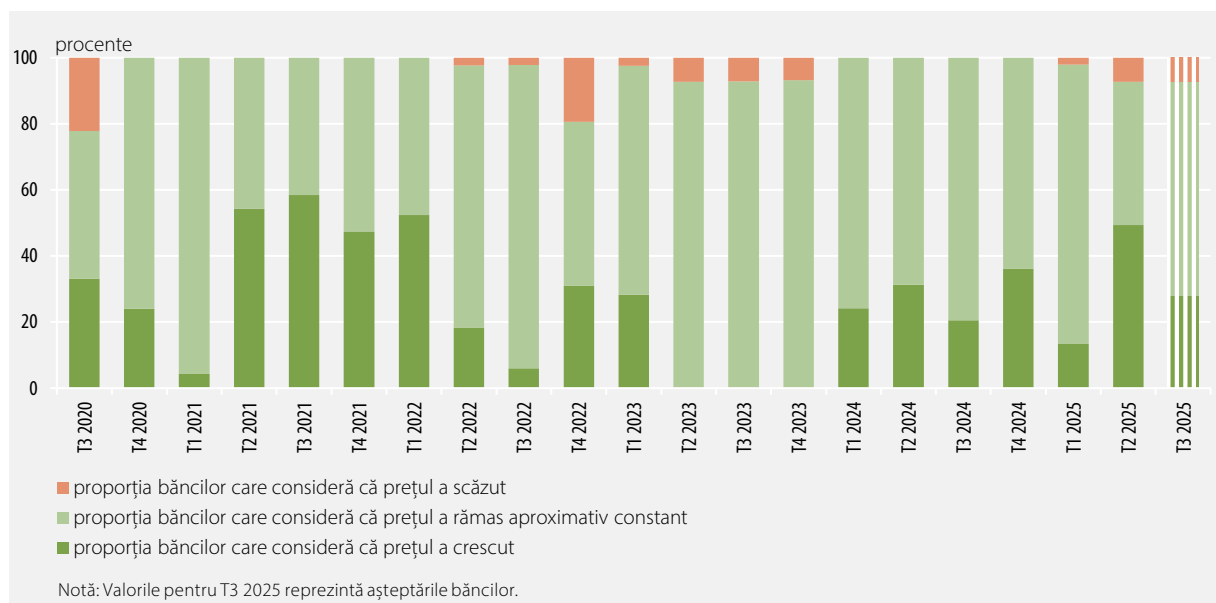

Grafic 2.7. Grad de îndatorare – medie bănci și interval de variație la nivelul sectorului bancar pentru total credite ipotecare acordate

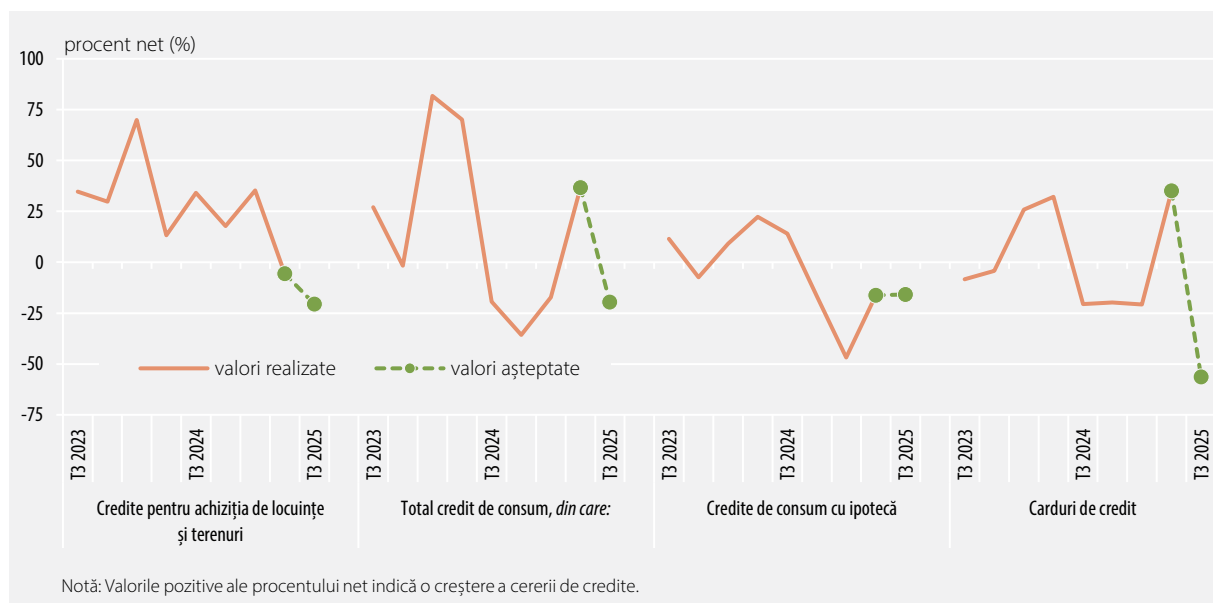
(ii) Evoluția cererii de credite ipotecare și a prețurilor locuințelor

Grafic 2.8. Evoluția prețurilor locuințelor conform aprecierii băncilor

Aproximativ jumătate dintre instituțiile de credit respondente consideră că prețul mediu pe metru pătrat al unei locuințe a crescut într-o anumită măsură în T2 2025, iar 44 la sută indică o menținere a prețului. Pentru T3 2025, băncile anticipează într-o proporție de 65 la sută păstrarea prețului mediu pe metru pătrat aferent locuințelor, în timp ce 28 la sută se așteaptă la un preț mai mare, Grafic 2.8.

Grafic 2.9. Modificarea cererii de credite

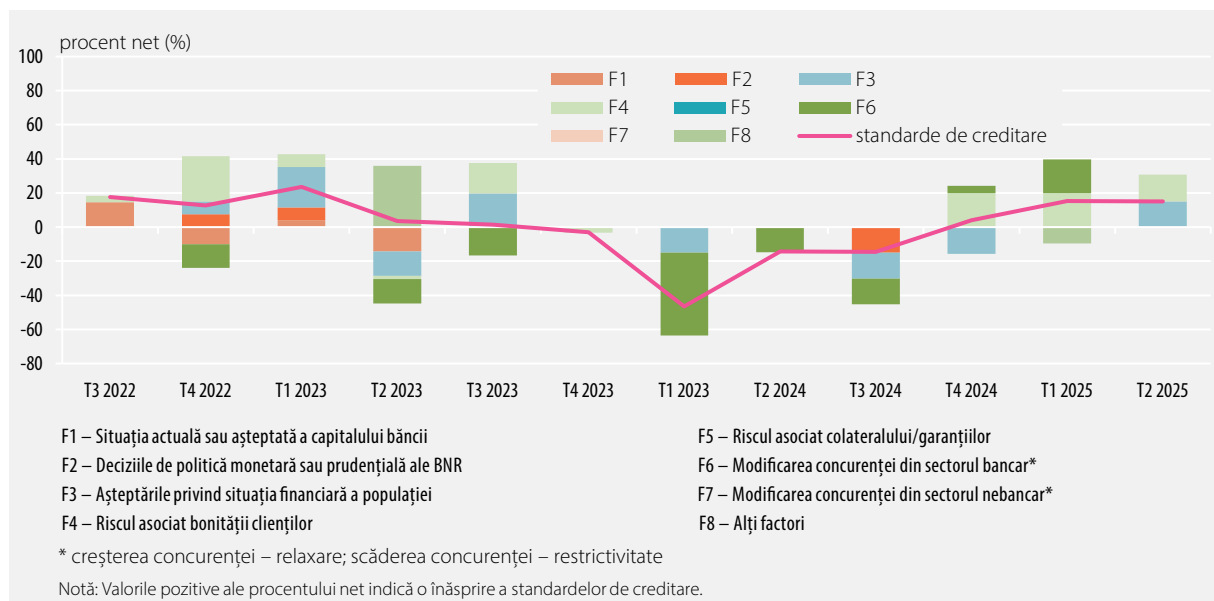
Cererea pentru credite destinate achiziției de locuințe și terenuri și-a întrerupt parcursul ascendent început cu șapte trimestre în urmă, în T2 2025 aceasta fiind în scădere (-6 la sută procent net). Băncile estimează în T3 2025 o scădere mai pronunțată a cererii pentru acest segment al creditării populației, cu un procent net de -21 la sută, Grafic 2.9. Scăderea cererii pentru această categorie de credit a fost influențată de factori precum nivelul de încredere a consumatorilor, cadrul legal și fiscal aferent pieței imobiliare, precum și de nivelul general al ratelor de dobândă.

În ceea ce privește ponderea creditelor solicitate de persoane fizice și respinse de instituțiile bancare, aceasta nu s-a modificat pentru împrumuturile destinate achiziției de locuințe în T2 2025.

2.3. ASPECTE SPECIFICE CREDITULUI DE CONSUM

Factorii care au acționat în sensul înăsprii la nivelul standardelor de creditare pentru creditele de consum din T2 2025 sunt așteptările privind situația financiară a populației, Grafic 2.10.

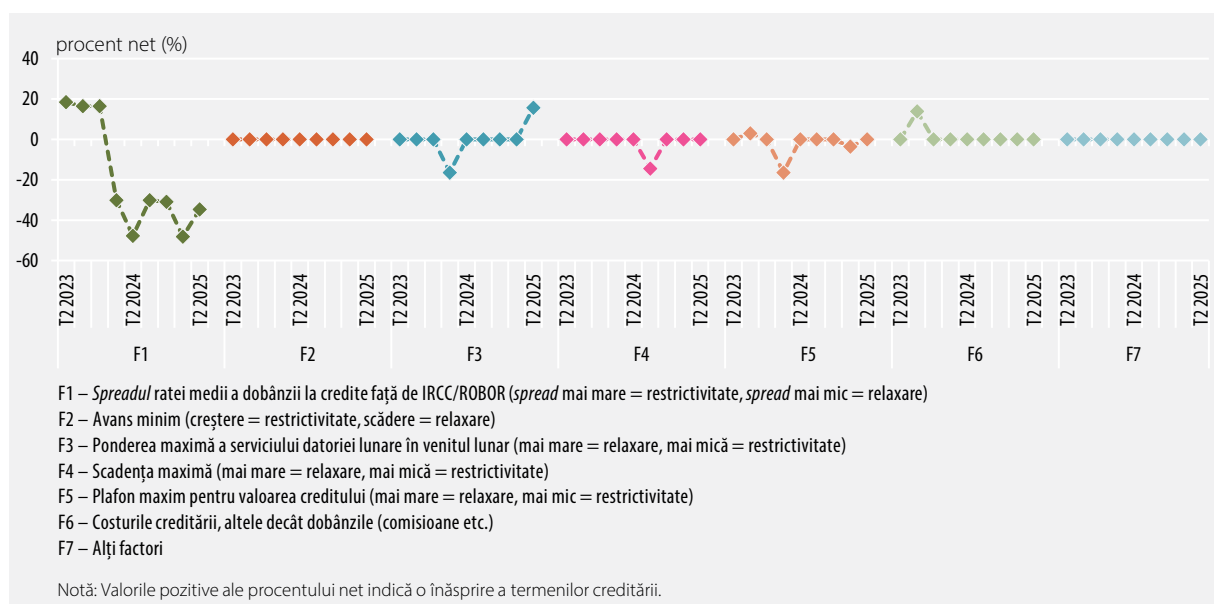
Grafic 2.10. Factorii care au contribuit la modificarea standardelor de creditare

(i) Termenii creditării

În privința termenilor contractelor de credit de consum, evoluția *spreadului* ratei medii a dobânzii la credite față de IRCC/ROBOR a consemnat modificări în T2 2025, în sensul relaxării (-34,7 la sută procent net), iar în sensul înăspririi, ponderea maximă a serviciului datoriei lunare în venitul lunar (15,7 procent net), Grafic 2.11.

Grafic 2.11. Termenii creditului de consum

(ii) Evoluția cererii de credit de consum

Cererea de credit de consum din partea populației își întrerupe tendința descendentă din ultimele trei trimestre, consemnând în T2 2025 o creștere semnificativă la nivel agregat (+37 la sută procent net), provenind dinspre segmentul cardurilor de credit (+35,2 la sută) și al creditului de consum fără ipotecă (+33,1 la sută). Așteptările pentru trimestrul viitor sunt de scădere a cererii în ceea ce privește creditul de consum destinat populației. Factorii determinanți ai majorării cererii de credit sunt nivelul general al ratelor de dobândă și nivelul de încredere a consumatorilor.

Ponderea creditelor solicitate de persoane fizice și respinse de instituțiile bancare a scăzut în cazul împrumuturilor destinate consumului în T2 2025.

Anexă

Sondajul este efectuat trimestrial de BNR, în lunile ianuarie, aprilie, iulie și octombrie. Are la bază un chestionar (publicat în cadrul analizei din mai 2008) care este transmis primelor 10 bănci alese după cota de piață aferentă creditării companiilor și populației. Aceste instituții dețin aproximativ 80 la sută din creditarea acestor sectoare.

Chestionarul este structurat în două secțiuni, urmărind distinct caracteristicile creditului către (A) companii nefinanciare și (B) populație. Întrebările vizează opiniile băncilor privind evoluția:

- standardelor de creditare (normele interne de creditare sau criteriile care ghidează politica de creditare a instituțiilor de credit);
- termenilor și condițiilor de creditare (obligațiile specifice agreeate de creditor și debitor în contractul de credit încheiat, de ex.: rata dobânzii, colateralul, scadența etc.);
- riscurilor asociate creditării;
- cererii de creditare;
- altor detalii specifice creditării (așteptări privind prețul mediu pe metru pătrat al unei locuințe, ponderea serviciului datoriei în venitul populației, ponderea creditului în valoarea garanției ipotecare etc.).

Răspunsurile la întrebări sunt analizate din perspectiva procentului net (sold conjunctural).

În cazul întrebărilor care se referă la standardele de creditare, procentul net reprezintă diferența dintre procentul băncilor care au raportat înăsprirea standardelor și procentul băncilor care au raportat relaxarea acestora. Un procent net pozitiv semnalează că o proporție mai mare de bănci au înăspriț standardele de creditare, în timp ce un procent net negativ presupune că o proporție mai mare de bănci au relaxat standardele de creditare.

În cazul întrebărilor care se referă la cererea de credite, procentul net reprezintă diferența dintre procentul băncilor care au raportat creșterea cererii de credite și procentul băncilor care au raportat scăderea acesteia. Un procent net pozitiv semnalează că o proporție mai mare de bănci au raportat creșterea cererii de credite, în timp ce un procent net negativ presupune că o proporție mai mare de bănci au raportat scăderea cererii de credite. Procentul net este calculat ținându-se cont de cota de piață a băncilor respondente. În mod similar sunt tratate răspunsurile și la celelalte întrebări, cu specificația că în notele graficelor sunt explicate valorile pozitive ale procentului net.

Opiniile acoperă evoluțiile din ultimele trei luni, iar așteptările se referă la următoarele trei luni.

